

December 2019

PLAN **R**

VERDUIDELIJKENDE NOTA OVER DE LIVC-R

In de strijd tegen terrorisme en gewelddadig extremisme is het optimaal doen samenwerken van diensten, in het uitwisselen van informatie en in het afstemmen van het nemen van maatregelen, een van de belangrijkste uitdagingen waarop moet ingezet worden. Dit vergt, ongeacht de structuren en wetgeving, in de eerste plaats een cultuur van vertrouwen.

Deze uitdaging stelt zich in alle westerse landen, die werden/worden geconfronteerd met de dreiging van IS. Het dreigingsbeeld blijft voortdurend evolueren, met bijvoorbeeld een verschuiving van uitgestuurde commando's naar geïnspireerde zogenaamde "lone actors". De meer recente evolutie in het rechts-extremisme landschap compliceert de zaak nog verder. Het is dan ook niet onlogisch dat we een verbreding zien van de focus: van een enge aanpak van terrorisme naar een breder beleid 'PVE' en 'CVE' (preventing and countering violent extremism). Niet in het minst op het vlak van preventie en nazorg is de socio-preventieve sector hierin een cruciale partner.

Men noemt dit de zogenaamde « comprehensive of holistic approach ». Deze multidisciplinaire benadering is noodzakelijk met het oog op vroegdetectie, uitwisseling van informatie, accurate prioritering, en het afstemmen welke dienst(en) het best geplaatst is (zijn) om welke maatregel(en) te nemen. Justitie en politie zijn hierin uiteraard een cruciale partner, doch slechts de laatste schakel in een totaalaanpak gericht op preventie van gewelddadig extremisme.

Die multi-agency approach, op basis van gedeelde informatie en het principe van subsidiariteit, heeft in België vorm gekregen via het plan radicalisme (plan R).

Het sluitstuk hiervan – of het beginpunt – zijn de LIVC.

INLEIDING

De omzendbrief van 22 mei 2018 betreffende de informatie-uitwisseling rond en de opvolging van Terrorist Fighters en Haatpropagandisten (de omzendbrief van 22 mei 2018)¹ bevatte een bijlage genaamd 'Leidraad LIVC'. Deze bijlage was een eerste aanzet om het gegeven LIVC in regelgeving te vatten. De wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (wet LIVC-R)² kwam er enkele maanden later, en tegelijk werden de werkzaamheden voor een samenwerkingsakkoord LIVC-R gestart tussen de federale overheid, de gemeenschappen, en de gewesten.

Het samenwerkingsakkoord kon vooralsnog niet aangenomen worden wat maakt dat er vragen blijven bestaan m.b.t. de werking van de LIVC-R's. De oude leidraad is immers, gezien de evolutie van het gegeven, intussen deels gedateerd. Evenmin kunnen deze vragen uitsluitend vanuit de wet LIVC-R beantwoord worden, omdat deze enkel het deel waarvoor het federale niveau verantwoordelijk is, kan en mag behandelen.

Voorliggend document wil tegemoet komen aan deze openstaande vragen. Let wel, dit is een "levend" document en heeft een uitsluitend informatief karakter.

1 *De omzendbrief van 22 mei 2018 van de Minister van veiligheid en Binnenlandse Zaken en de Minister van Justitie betreffende de informatie-uitwisseling rond en de opvolging van Terrorist Fighters en Haatpropagandisten.*

2 *De wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme - B.S. 14/09/2018.*

DE LIVC-R IN 12 PUNTEN

1

DEFINITIES

Casusoverleg: het multilateraal uitwisselen van informatie, casus per casus, in de zin van artikel 458ter van het Strafwetboek.

Geheim: het beroepsgeheim zoals bepaald in artikel 458ter van het Strafwetboek

Lokale Integrale Veiligheidsceel inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC-R): platform waarbinnen een casusoverleg ter voorkoming van terroristische misdrijven plaatsvindt.

Lokale Taskforce (LTF): Overlegstructuur zoals bepaald in de omzendbrief van 22 mei 2018.

Radicaliseringsproces: Artikel 2 van de wet LIVC-R stelt dat de LIVC-R tot doel heeft de voorkoming van terroristische misdrijven bedoeld in Titel I ter van Boek II van het Strafwetboek. In die zin kunnen we dan ook stellen dat het radicaliseringsproces verwijst naar een proces dat kan leiden tot het begaan van een terroristisch misdrijf ofwel ook “het misdrijf (...) dat door zijn aard of context een land of een internationale organisatie ernstig kan schaden en opzettelijk gepleegd is met het oogmerk om een bevolking ernstige vrees aan te jagen of om de overheid of een internationale organisatie op onrechtmatige wijze te dwingen tot het verrichten of het zich onthouden van een handeling, of om de politieke, constitutionele, economische of sociale basisstructuren van een land of een internationale organisatie ernstig te ontwrichten of te vernietigen”.

Kerndeelnemers: de verplichte minimumsamenstelling van een LIVC-R volgens de wet LIVC-R .

Effectieve deelnemers: alle deelnemers die betrokken zijn bij de specifiek voorliggende casus.

2

DOELSTELLING EN OPDRACHTEN LIVC-R

De LIVC-R heeft als doelstelling het voorkomen van terroristische misdrijven (zoals bedoeld in Titel I Ter van Boek II van het Strafwetboek). Maar het “voorkomen van terroristische misdrijven” moet in ruime zin te worden opgevat, overeenkomstig de Memorie van Toelichting bij artikel 458ter Strafwetboek. Uit de voorbereidende werken blijkt dat deze bepaling niet uitsluit “dat het bedoelde overleg kan worden georganiseerd met een zuiver preventief oogmerk ten aanzien van bepaalde misdrijven of een bepaalde problematiek, zonder dat er reeds effectief misdrijven zijn vastgesteld of aangemeld”. We bevinden ons ook in de hypothese dat er nog geen misdrijven zijn gepleegd, of mogelijkwijze wel reeds zijn gepleegd.

De LIVC-R zijn dus een instrument in de bestrijding van gewelddadige radicalisering doordat zij personen die zich in een radicaliseringsproces bevinden (of waarvan vermoed wordt er zich in te bevinden) vroeg detecteren.

Naast de vroegdetectie kan op basis van de vergaarde informatie een geïndividualiseerd opvolgingstraject uitgewerkt worden. Dit voor personen die vanuit die vroegdetectie worden aangebracht, maar ook voor personen die geïdentificeerd werden buiten de werking van de LIVC-R om als zijnde “geradicaliseerd”. Concreet betekent dit dat binnen de LIVC-R minstens afspraken gemaakt worden over welke partner/deelnemer de meest aangewezen is om een bepaalde persoon ‘op te volgen’ of te begeleiden. Of indien meerder partners/deelnemers hiermee aan de slag gaan, waarin de begeleiding exact zal bestaan.

In de praktijk zien we soms dat een burgemeester de LIVC-R ook gebruikt om cases te bespreken die buiten deze scope vallen. Weet dat de wet LIVC-R beperkt is, en de doelstellingen zijn degene die hierboven geschetst zijn.

3

STRUCTUUR VAN DE LIVC-R: TWEE 'TAFELS'

Een LIVC-R kan uit 2 overlegplatformen, genaamd tafels, bestaan: een strategische en een operationele tafel. De operationele tafel is de minimumvereiste en tegelijk ook de essentie van het verhaal.

Deelnemers kunnen verschillend zijn per stad/gemeente, dit afhankelijk van de lokale noden en behoeften van elke stad/gemeente. Bovendien dient ook de nodige flexibiliteit aan de dag gelegd te worden voor de samenstelling van elke tafel in een stad/gemeente. Zo zal niet elke samenkomst van een bepaalde tafel steeds dezelfde samenstelling vereisen.

1. STRATEGISCHE TAFEL:

De strategische tafel stuurt de operationele tafel aan en ziet erop toe dat deze goed functioneert. Dat betekent onder meer de juiste mensen rond de operationele tafel krijgen, met de juiste ingesteldheid. De burgemeester speelt dan ook een belangrijke rol in deze strategische tafel.

Taken:

- Het regisseren en coördineren van de operationele tafel: uitwerken en verfijnen van de lokale architectuur van de eigen LIVC-R, op maat van de gemeente.
- Vertrouwen opbouwen tussen bestuur, politie en lokale maatschappelijke actoren.
- De integratie van de FTF/HTF/HP-problematiek in een versterkt en aangepast lokaal preventiebeleid, als onderdeel van een beleid gericht op integrale veiligheid.
- Het verfijnen van lokale beleidslijnen en beleidsprioriteiten omtrent de samenwerking tussen de stads- en overheidsdiensten in permanente afstemming met de LTF.

Deelnemers strategische tafel LIVC-R:

- Burgemeester(s), korpschef vergezeld door de information-officer, diensthoofden van relevante (stads)diensten, gemandateerd of vergezeld door hun schepen. De aanwezigheid van het Openbaar Ministerie op de strategische LIVC-R is facultatief en louter afhankelijk van de beslissing van de procureur des Konings.
- Vertegenwoordigers van lokale maatschappelijke actoren (schoolgemeenschappen, zieken-

huizen, VDAB etc.): de burgemeester mag in principe elkeen uitnodigen om deel te nemen aan de strategische tafel, indien hij dit opportuun acht om de doelstellingen van de LIVC-R te realiseren.

Regie:

- De regierol wordt waargenomen door de burgemeester.

2. OPERATIONELE TAFEL:

Taken: De operationele tafel staat in voor het feitelijke casemanagement.

Casemanagement:

- Vroeg-detectie: casuïstiek-gewijs vullen de deelnemende partners het profiel aan van de personen die besproken worden binnen de LIVC-R, waarbij een zo volledig mogelijk beeld een optimale inschatting toelaat van de voorliggende casus. Casussen kunnen aangeleverd worden door eender welke partner.
- Een snelle respons inzake opvolging en begeleiding van het individu (geïndividualiseerd opvolgingstraject). Indien er voldoende signalen zijn voor verdere opvolging binnen de LIVC-R, en indien de LIVC-R wordt aangewezen als het juiste orgaan voor deze opvolging, wordt binnen de LIVC-R een geïndividualiseerde opvolging uitgewerkt, die ondersteund en uitgedragen wordt door alle partners van de LIVC-R binnen hun eigen werkdomein. Dit proces gebeurt, indien goedgekeurd bij consensus, in afstemming met de LTF, via de information-officer. En dit overeenkomstig met voorafgaand gemaakte werkafspraken tussen de LIVC-R en de LTF.

Organisatorisch:

- Het ontwikkelen van duidelijke werkafspraken inzake dossieraanmelding (casus), dossiervorming, dossierweging, dossieraanpak, dossierevaluatie en -afsluiting.
- Het ontwikkelen van gestandaardiseerde scenario's inzake trajectopvolging van casussen.
- Het ontwikkelen van duidelijke samenwerkingsafspraken omtrent relevante informatieverzameling, tijdige informatiedeling en transparante informatieverrijking tussen de lokale politio-nale, administratieve en sociale diensten.

Deelnemers operationele tafel LIVC-R:

Kerndeelnemers operationele tafel LIVC-R

De operationele LIVC-R is samengesteld uit volgende kerndeelnemers:

- de burgemeesters en/of de door hem aangestelde vertegenwoordiger;
- de information officer;
- de gemeenteambtenaar die instaat voor de coördinatie, de ondersteuning en de begeleiding van de verschillende preventiemaatregelen die door de gemeente worden genomen
- de ambtenaar die aangesteld werd om de problematiek van radicalisering te behandelen op gemeentelijk niveau, in het geval deze werd aangesteld.

De burgemeester of zijn gemandateerde, bijvoorbeeld de lokale preventieambtenaar, neemt deel aan de LIVC-R. Hij is verantwoordelijk voor de goede werking ervan en heeft een belangrijke rol in het tot stand brengen van een vertrouwensrelatie tussen alle deelnemers.

Naast de burgemeester zijn ook de information officer en de lokale ambtenaar verplicht om deel te nemen aan de LIVC-R.

Men kan dus stellen dat deze lokale ambtenaar de motor van de LIVC-R is. Het feit dat een preventiemedewerker niet over een politieel profiel beschikt kan de brug naar de lokale maatschappelijke actoren vergemakkelijken. Deze preventiemedewerker kan ook buiten de LIVC-R om een aanspreekpunt zijn voor lokale maatschappelijke actoren. Denken we bijvoorbeeld aan het scenario waarbij een lokale actor niet wenst deel te nemen aan de LIVC-R, maar toch een casus onder de aandacht wil brengen.

Het is daarbij echter wel belangrijk dat dit ook gebeurt in samenspraak met de lokale politie en in het bijzonder met de information officer. Het bestaan van de LIVC-R heft immers de andere bestaande procedures niet op om (ernstige) problematische situaties aan te melden. Het staat bijvoorbeeld een school nog steeds vrij om direct contact te nemen met de politie zoals in de PLP 41³ voorzien is.

Hierover dienen op lokaal niveau dus best duidelijke werkafspraken gemaakt te worden, zodat opvolging te allen tijde verzekerd is, er geen onduidelijkheid mogelijk is met betrekking tot de taakverdeling en verantwoordelijkheden en er vooral dubbele behandeling vermeden wordt.

³ *Ministeriële omzendbrief PLP 41 tot versterking en/of bijsturing van het lokaal veiligheidsbeleid en de specifieke aanpak van de jeugdcriminaliteit, met in het bijzonder een aanspreekpunt voor de scholen van 7 juli 2006*

Door de deelname van de information officer wordt de link met de LTF gegarandeerd. Overeenkomstig de omzendbrief 22 mei 2018, zorgt de information officer voor de informatie- en casusuitwisseling tussen de LTF en de LIVC-R. De lokale politie is echter niet de aangewezen instantie om een LIVC-R voor te zitten.

Andere mogelijke deelnemers operationele tafel LIVC-R

Naast deze kerndeelnemers kan de samenstelling van een LIVC-R variëren naargelang de specificiteit van de gemeente (omvang van het grondgebied, de criminaliteitsgraad en -vormen, aanwezige infrastructuur, bestaande projecten, ...). Zo kan de gemeente eigen accenten leggen in de architectuur van de LIVC-R. Maar ook afhankelijk van de besproken casus kan de lijst van deelnemers aangepast worden.

Het is aan de burgemeester om de overige deelnemers van een LIVC-R uit te nodigen, na overleg met de kerndeelnemers, en in functie van de voorliggende casus. Het gaat over personen die vanuit hun functie een bijdrage kunnen leveren aan een geïndividualiseerde casusgerichte begeleiding op lokaal niveau van personen in een radicaliseringsproces (bijvoorbeeld schoolgemeenschappen, CLB's, sociale dienst van de OCMW's, ziekenhuizen, bemiddelingsdiensten, begeleidingsdiensten voor minderjarigen, VDAB en werkwinkels, CAW's, ...).

Uitgezonderd de kerndeelnemers, zijn de deelnemers vrij om al dan niet te participeren aan het casuoverleg.

De uitgenodigde diensten kunnen zich op het LIVC-R laten vertegenwoordigen door een vaste afgevaardigde. Deze vaste vertegenwoordiger kan bijvoorbeeld de leidinggevende van de deelnemer zijn, zijn team-verantwoordelijke of de directie van de deelnemende organisatie. Deze

kan hiervoor informatie uitwisselen met de hulp- en/of dienstverlener en zorgverstreker die rechtstreeks betrokken is op de persoon waarover op het LIVC-R een casuoverleg wordt georganiseerd.

De veiligheids- en inlichtingendiensten en het Openbaar Ministerie zetelen niet in een operationele LIVC-R. Zij zetelen in de LTF. De informatiedeling met deze instanties wordt verzekerd via de information officer.

Regie:

- een door de burgemeester aangestelde medewerker belast met het dossier radicalisering.

4

VERHOUDING LIVC-R EN LTF

Overeenkomstig de omzendbrief van 22 mei 2018, bestaat de LIVC-R in symbiose met de LTF. Daar waar een LTF focust op een reactieve en repressieve opvolging vanuit een veiligheidsoptiek, focust een LIVC-R zich op preventie en begeleiding. Deze verschillende finaliteit weerspiegelt zich in de samenstelling van de overlegstructuren. In de LTF zetelen politiediensten, de veiligheids- en inlichtingendiensten en het Openbaar Ministerie. In een LIVC-R daarentegen zetelen voornamelijk lokale maatschappelijke actoren. Met uitzondering van de information officer die de link verzekert met de LTF, zetelt geen enkel lid van de LTF in de LIVC-R.

5

WERKINGSGBIED VAN EEN LIVC-R

De casussen die behandeld worden binnen een LIVC-R zijn personen die binnen het grondgebied verblijven van de desbetreffende stad of gemeente of die hebben aangegeven zich hierbinnen te vestigen. Er kan ook voor geopteerd worden om een gezamenlijke LIVC-R op te richten voor verschillende gemeenten omwille van een praktische opportuniteit. Let wel, een dergelijke supra-lokale constructie mag niet herleid worden tot een zuiver politieel verhaal. Indien twee of meer burgemeesters samen een LIVC-R oprichten, zijn de casussen die behandeld kunnen worden binnen een LIVC-R de personen die verblijven op het grondgebied van een van de gemeenten van de desbetreffende burgemeesters. Indien een persoon aangemeld wordt die ook een belangrijke aanwezigheid heeft op het grondgebied van een andere gemeente, wordt het LIVC-R van deze gemeente op de hoogte gesteld van de opvolging binnen het LIVC-R, met het oog op een afstemming van de opvolging.

Een entiteit kan in verschillende LIVC-R's tegelijk besproken worden, bijvoorbeeld iemand die woont in gemeente X maar school loopt in gemeente Y. Men mag niet automatisch rekenen op de LTF's om hierin de nodige communicatie en afstemming te verzorgen. Het is aan de LIVC-R's zelf om onderling te communiceren. De burgemeesters kunnen ook beslissen om ad hoc een gezamenlijke LIVC-R op te richten. Ook kan de voorzitter van een operationele LIVC-R deel nemen aan een LIVC-R van een andere gemeente indien gewenst. Indien er geen akkoord over de opvolging kan gevonden worden, is de LIVC-R van de woonplaats van de betrokken persoon bevoegd.

Indien een persoon die opgevolgd wordt binnen een welbepaalde LIVC-R van woonplaats wijzigt, dan dient de burgemeester van de vertrekkende gemeente hierover tijdig de burgemeester van de aankomende gemeente te verwittigen.

6

AANMELDING

De burgemeester (of zijn gemandateerde ambtenaar) neemt het initiatief tot het organiseren van een LIVC-R, maar ook voor de agendering van casussen. De burgemeester kan hiertoe alle diensten die hij pertinent acht, waaronder de deelnemers, bevragen of zij personen wensen aan te melden om te bespreken op de LIVC-R, aan hem of aan de ambtenaar die aangesteld werd door hem. Zonder afbreuk te doen aan de verantwoordelijkheden van de burgemeester kunnen de diensten en kerndeelnemers op eigen initiatief casussen aanmelden bij de burgemeester of bij een andere deelnemer van het LIVC-R. Alhoewel het initiatief van de agendering bij de burgemeester ligt, betekent dit niet dat hij eigengereid hierin kan te werk gaan, en signalen vanuit de deelnemende diensten kan negeren. Eenmaal een case door eender welke partner wordt voorgedragen aan een LIVC-R, zal het de LIVC-R zijn die plenair (maar niet noodzakelijk unaniem) beslist of de case ook daadwerkelijk thuis hoort in een LIVC-R bespreking.

Elkeen is professional in zijn eigen werkveld en dient dus een professionele inschatting te maken opdat er een filter bestaat in de instroom van casussen naar de LIVC-R toe.

7

UITNODIGING

De burgemeester neemt het initiatief tot het organiseren van een LIVC-R en verstuurt de uitnodiging naar de potentiële deelnemers. Deze uitnodiging geeft indicaties betreffend personen die zullen besproken worden en de diensten die uitgenodigd worden. De termijn tussen het verzenden van de uitnodiging en de datum van de LIVC-R moet voldoende lang zijn opdat de deelnemers zich degelijk kunnen voorbereiden, behoudens in geval van hoogdringendheid. Deelnemers die uitgenodigd werden maar niet wensen deel te nemen aan de LIVC-R, wegens tijdsgebrek of omdat ze hun deelname niet pertinent achten in het licht van de besproken casussen, bezorgen een gemotiveerd antwoord aan de burgemeester.

De LIVC-R bepaalt zelf de frequentie van casusoverleg in functie van het aantal dossiers en het dringend karakter. Elke gemeente moet wel minstens eenmaal de oefening maken, zodanig dat voor alle deelnemers duidelijk is welke hun rol is binnen de LIVC-R, en zij hierin geëngageerd zijn. De operationele LIVC-R komt enkel samen op initiatief van de burgemeester wanneer een individuele casus dient besproken te worden, dit om niet onnodig de werklast van de gemeenten te verhogen. Zodoende kan de LIVC-R, wanneer er geen elementen van radicalisering zijn of geen imminente terroristische dreiging is, in «slaapstand» worden gehouden.

8

SPREEKRECHT

Alle deelnemers zijn vrij om te beslissen of en welke informatie ze al dan niet delen tijdens een bespreking. Er is dus een spreekrecht en geen spreekplicht in de LIVC-R.

De deelnemers aan het casusoverleg beperken hun uitwisseling tot strikt relevante en proportionele informatie in functie van de bepaalde finaliteit.

Bij de start van het casusoverleg geven alle deelnemers duidelijk aan hoe zij in het kader van hun eigen kernopdracht en deontologisch kader omgaan met informatie gedeeld binnen het casusoverleg. Deze positieverheldering staat garant voor een samenwerking waarin de deelnemers begrip hebben voor elkaars positie en rol.

9

OPVOLGING

De effectieve deelnemers aan het casuoverleg binnen de LIVC-R beslissen bij consensus over de opvolging van de casus die besproken wordt. Deze opvolging kan bestaan uit:

- de evaluatie of de besproken casus verder opgevolgd wordt binnen het LIVC-R;
- het begeleiden of coördineren van een gepersonaliseerd begeleidingstraject binnen het LIVC-R;
- het evalueren van dit opvolgingsstraject;
- een doorverwijzing van de casus naar de LTF.

Indien er voldoende signalen zijn voor verdere opvolging binnen de LIVC-R wordt binnen de LIVC-R een gepersonaliseerde opvolging uitgewerkt, die ondersteund en gedragen wordt door alle partners van de LIVC-R binnen hun eigen werkdomein. Dit proces gebeurt – indien noodzakelijk en in de mate van het mogelijke - in afstemming met de LTF via de lokale politie (information officer), waarbij ook werkafspraken over de opvolging en de wederzijdse informatieuitwisseling van de entiteit gemaakt worden tussen de LIVC-R en de LTF. Eenzelfde casus kan zowel op de LIVC-R als op de LTF behandeld worden. Wanneer het LIVC-R een casus meldt aan de LTF, ontslaat dit hen niet automatisch van verdere opvolging binnen de LIVC-R, tenzij de LTF verzoekt om verdere opvolging te staken.

De afzonderlijke deelnemers van de LIVC-R blijven verantwoordelijk voor hun eigen interventies ten aanzien van de betrokkene of het gebruikerssysteem, ook in crisissituaties. Dit wil zeggen dat het LIVC-R de deelnemer niet ontslaat van de verantwoordelijkheid op te treden wanneer een crisissituatie is ontstaan. En als de follow-up niet langer deel uitmaakt van de CSIL-R, kan de ondersteuning toch doorgaan.

10

VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS

De verwerking van persoonsgegevens is onderworpen aan de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna de privacywet genoemd) die een omzetting is van richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens.

Conform met deze verordening worden een aantal zaken vooropgesteld bij het verwerken van gegevens in een LIVC-R:

- Om de goede werking van de LIVC-R te garanderen, zullen bepaalde persoonsgegevens verwerkt worden, zodat de evolutie van de besproken personen kan opgevolgd worden.
- In principe is de burgemeester die de LIVC-R opricht, ook verantwoordelijk voor de verwerking van de persoonsgegevens die in de LIVC-R worden verwerkt. Indien het gaat om een gezamenlijke LIVC-R, bepalen de burgemeesters van de gemeenten waarvoor deze LIVC-R bevoegd is, wie de verantwoordelijke van de verwerking is.
- De persoonsgegevens die verwerkt worden, mogen enkel gebruikt worden voor de doeleinden van de LIVC-R, met name het voorkomen van terroristische misdrijven via vroeg-detectie en het ontwikkelen van geïndividualiseerde opvolgingstrajecten.
- Bovendien mogen enkel de noodzakelijke gegevens verwerkt worden. Zo kan het zijn dat bepaalde informatie die meegedeeld wordt op de LIVC-R, niet pertinent blijkt voor de opvolging van de betrokken persoon. Deze informatie mag dan niet verwerkt worden.

- Een aantal noodzakelijke maatregelen dienen genomen te worden door de verantwoordelijke van de verwerking om de bescherming van de persoonsgegevens te waarborgen, zowel technisch als inhoudelijk. Daarnaast wordt een maximale bewaartermijn van 4 jaar ingesteld, die eenmaal verlengbaar is. Wanneer het gaat over een persoon voor wie de LIVC-R een geïndividualiseerd opvolgingstraject uitwerkte, begint deze maximale bewaartermijn
- slechts na het einde van dit opvolgingstraject. Sommige uitgewerkte trajecten kunnen immers een lange periode lopen. Het is soms echter van belang om ook de evolutie op lange termijn, na afloop van het project, te kunnen opvolgen.
- De maatregelen die de veiligheid van de informatieverwerking moeten garanderen, zijn eveneens onderhevig aan de richtlijnen van GDPR. Dit houdt niet enkel veiligheid van informatie in, maar ook de nauwkeurigheid van de informatie, logboek, en zo meer. De burgemeester is ook hier verantwoordelijk.
- De verantwoordelijke voor de verwerking neemt de nodige maatregelen opdat
 - > de gegevens die op feiten zijn gebaseerd, worden onderscheiden van gegevens die op meningen of op persoonlijke beoordelingen zijn gebaseerd;
 - > de kwaliteit van de gegevens kan worden geëvalueerd teneinde te kunnen oordelen over de juistheid, volledigheid, betrouwbaarheid ervan evenals over hun niveau van bijwerking;
 - > er een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de personen waarvoor er signalen bestaan dat deze personen zich in een radicaliseringsproces bevinden of bevonden en de kans groot is dat ze er opnieuw in belanden en de andere personen zoals mogelijke

slachtoffers of personen die informatie kunnen verschaffen over de personen die door een LIVC-R wordt opgevolgd of die ermee in verband worden gebracht.

- De verantwoordelijke voor de verwerking neemt bovendien:
 - > gepaste technische of organisatorische maatregelen om ervoor te zorgen dat de toegang tot de gegevens en de mogelijkheden tot verwerking beperkt zijn tot wat de personen nodig hebben voor de uitoefening van hun taken of tot wat nodig is voor de noodwendigheden van de dienst ;
 - > gepaste technische of organisatorische maatregelen om de persoonsgegevens te beschermen tegen toevallige of ongeoorloofde vernietiging, verlies, wijziging of iedere andere niet toegelaten verwerking van deze gegevens.

De GDPR verordening laat echter, wanneer strikt gelezen, bijzonder weinig manoeuvreerruimte toe qua opslaan van informatie. Dossiervorming is in de praktijk nochtans een belangrijke voorwaarde voor een efficiënte opvolging van de entiteiten. Men zit volgens de GDPR wetgeving heel snel aan dossiervorming. Het volstaat dat de voorzitter van de LIVC-R ter voorbereiding van een LIVC-R vergadering een apart mapje aanmaakt in zijn mailbox met de te bespreken entiteiten. Om toch enigszins de praktische werking van een LIVC-R mogelijk te maken en tegelijk te voldoen aan de eisen van de GDPR verordening kan de voorzitter van een LIVC-R per vergadering een lijst van te bespreken entiteiten opstellen met daarin enkel de initialen en de geboortedatum per entiteit. Dit eventueel aangevuld met de uitkomst van de bespreking: verdere behandeling binnen de LIVC-R, doorverwijzing naar de LTF, geen verder opvolging gewenst, etc. Immers elke partner binnen de LIVC-R behoudt het recht om zijn eigen informatie die hij haalt uit zijn eigen reguliere werking bij te houden, binnen zijn eigen organisatie. De door de voorzitter van de LI-

VC-R opgestelde lijst dient dan als 'kapstok' om de informatie vanuit de partners met elkaar te verbinden, zonder dat de informatie zelf terug te vinden is in de lijst.

Hierbij aansluitend kan men dan ook stellen dat een verslag in de klassieke zin van het woord niet wenselijk is. De algemene regel is dat de opgeslagen informatie tot een strikt werkbaar minimum dient herleid te worden. De voorzitter van een LIVC-R kan voor zichzelf wel de strikt noodzakelijke notities nemen, maar hij dit in overleg met degene die deze info hebben aangeleverd. En eenmaal deze info niet meer relevant is, of een case 'gesloten' wordt, dient deze informatie te verdwijnen. Misschien nodeloos te stellen, maar de informatie verkregen in een LIVC-R mag niet dienen om lokale politiedatabanken te voeden.

De omzendbrief van 22 mei 2018 voorziet in de gemeenschappelijke gegevensbank (GGB) voor het bijhouden van de informatie over FTF, HTF en HP. Maar de GGB biedt geen oplossing voor de werking van de LIVC-R aangezien in de GGB enkel entiteiten kunnen opgenomen worden die voldoen aan welbepaalde wettelijke criteria, iets waaraan veel van de entiteiten die in een LIVC-R besproken worden niet beantwoorden.

11

INFORMATIESTROOM TUSSEN DE LIVC-R EN DE LTF

De information officer van de lokale politie zorgt voor de informatiedeling tussen de LTF en de LIVC-R. De information officer is de enige partner die zowel op de LTF als op de LIVC-R aanwezig is en vanuit die brugfunctie een vlotte doorstroming van informatie moet verzekeren. Hij is dus niet de vertegenwoordiger van de lokale politie, maar van de LTF in de LIVC-R.

Per individu wordt een inlichtingenfiche opgemaakt en dit op basis van alle informatie die bij de verschillende inlichtingsdiensten en veiligheidsdiensten over dit individu bestaan. Op basis van deze inlichtingenfiches worden informatiekaarten opgemaakt met daarin louter niet-geclassificeerde persoonsgegevens en informatie betreffende het individu. De informatiekaart bevat de persoonsgegevens van de betrokken persoon, de categorie waarin betrokkene werd opgenomen in de gemeenschappelijke gegevensbank (FTF/HTF/HP), de individuele dreigingsevaluatie van het OCAD (dreigingsniveau, -evaluatie en motivatie), de LTF bevoegd voor de opvolging en de maatregelen die eventueel door de LTF werden opgelegd (bijvoorbeeld signaleringen, politionele opvolging,...). Deze informatiekaarten kunnen door de lokale politie worden gedeeld in de LIVC-R via de information officer waarbij echter geval per geval binnen de LTF moet worden afgewogen of de gehele informatiekaart of een gedeelte ervan wordt meegedeeld.

Om de communicatie te stroomlijnen vanuit de LIVC-R naar de LTF kan een individuele LIVC-terugkoppelingsfiche gebruikt te worden. Het kan gaan over een entiteit die reeds binnen de LTF gekend is, maar de terugkoppelingsfiche kan eventueel ook als basis dienen om een entiteit vanuit de LIVC-R te melden aan een LTF, zonder dat er een initiële vraag vanuit de LTF naar de LIVC-R was. De terugkoppelingsfiche geeft de fase aan waarin een casus zich bevindt. De fasen zijn:

- dossiervorming in functie van een geïndividualiseerd opvolgingstraject;
- opmaak van een geïndividualiseerd opvolgingstraject;
- uitvoering van een geïndividualiseerd opvolgingstraject;
- beëindiging van een geïndividualiseerd opvolgingstraject.

Indien er geen geïndividualiseerd opvolgingstraject werd opgestart of indien dit vroegtijdig werd stopgezet, wordt de reden hiervan opgenomen in de terugkoppelingsfiche.

Er dient op gewezen dat de terugkoppelingsfiches betreffende personen besproken binnen de LIVC-R slechts teruggekoppeld kan worden naar de LTF na goedkeuring bij consensus door alle effectieve deelnemers van het LIVC-R. De terugkoppeling en overmaking van informatie gebeurt via de information officer.

De belangrijkste informatiestroom die plaatsvindt tussen een LIVC-R en een LTF is in essentie de vraag (en het antwoord) binnen welk platform een entiteit best opgevolgd wordt, hierbij rekening houdende met het verschil in finaliteit van beide platformen. Hierbij zijn verschillende scenario's mogelijk. Het kan zijn dat een entiteit door een van de leden van LIVC-R wordt aangebracht voor bespreking op de operationele tafel. Deze entiteit kan reeds gekend zijn binnen de LTF, of niet. De LIVC-R hoeft dit niet noodzakelijk te weten. Het is ook mogelijk dat een LTF vraagt aan een LIVC-R om een bepaalde entiteit op te volgen. In gelijk welk scenario zal de essentie van de vraag van een LTF aan een LIVC-R steeds zijn: 'moeten wij ons zorgen maken, moeten wij dit eens bekijken, moeten wij dit overnemen?'. Belangrijk hierbij is dat een LTF niet alle details

hoeft te kennen. Dit is net het respect voor de zelfstandige werking van beide platformen. De information officer die de link vormt tussen beide platformen speelt hierin een belangrijke rol. Hij zal in principe over het volledige plaatje beschikken, en moet beslissen welke info noodzakelijk is en welke niet, en voor wie.

Tot slot: sporen van de terugkoppelingsfiche mogen in de GGB enkel terug te vinden zijn in functie van het opstellen van het dreigingsniveau en de motivatie.

12

WETTELIJK KADER EN BEROEPSGEHEIM

Om de goede werking van de LIVC-R te waarborgen is het noodzakelijk dat er vertrouwelijke informatie kan gedeeld worden, ook door deelnemers van de LIVC-R die gebonden zijn door het beroepsgeheim. Artikel 458ter van het Strafwetboek voorziet in de mogelijkheid om het beroepsgeheim te doorbreken in een zogenaamd “casusoverleg”. Ook deelnemers die niet gebonden zijn door het beroepsgeheim zijn tot geheimhouding verplicht wat betreft de tijdens het overleg meegedeelde geheimen (art. 458 ter, §2 Sw).

Opdat het overleg binnen een LIVC-R kan beschouwd worden als een casusoverleg, en het beroepsgeheim dus kan doorbroken worden, moet het voldoen aan een aantal voorwaarden. Ten eerste moet het overleg worden georganiseerd hetzij bij of krachtens een wet, decreet of ordonnantie, hetzij bij een met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings. De regelgeving of toestemming moet deze ten minste te bepalen wie aan het overleg kan deelnemen, met welke finaliteit en volgens welke modaliteiten het overleg zal plaatsvinden.

Een eerste aanzet tot een reglementair kader voor de LIVC-R's werd gegeven met de omzendbrief van 22 mei 2018, en in de bijlage “leidraad LIVC”.

De wet LIVC-R is de eerste aanzet tot het wettelijk vastleggen van de LIVC-R's. Maar het gegeven van een LIVC-R kan niet uitsluitend in een federale wet beschreven worden. Niet alle potentiële deelnemers van een LIVC-R vallen immers onder de bevoegdheid van de federale regelgever. Binnen een LIVC-R moet in principe haast iedereen met iedereen kunnen praten. Het is juridisch gezien dan ook niet mogelijk om in een federale wet alle potentiële leden en de modaliteiten te beschrijven. Het is aan de deelstaten om wettelijk vast te stellen welke diensten die onder hun respectievelijke bevoegdheden vallen, kunnen deelnemen aan een LIVC-R. Om een zekere uniformiteit in de werking van de LIVC-R te garanderen, werd een ontwerp van samenwerkingsakkoord voorbereid door de verschillende gemeenschappen en gewesten en de federale overheid, waarin meer uitgebreid de samenstelling en de modaliteiten worden beschreven.

CONTACT

E-mail: cve@ocamocad.fgov.be

